HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

לא שנו. היכא דאוכלת ראשונה דאין מצטרפת לפרוטה: **אלא דאמר לה בזו ובזו ובזו.** דלא גמרי קידושין ולא [ט] נקנה לה עד נתינה אחרונה שהיא גמר דבורו וכבר היו הראשונות מלוה: **אבל בזו.** [י] מקבלת הראשונה לא בתורת מלוה דמשנגמר הדיבור [כ] הקנה לה בתורת קידושין וכי אכלה מדידה קא אכלה ואפילו אכלה ראשונה ראשונה מקודשת אם יש בכולן שוה פרוטה: ה"ג **אבל אמר לה בזו בזו אפי' אוכלה נמי מקודשת: בזו ברמון בזו בזו.** אלון אגנ"ט בלע"ז והוא מאכל חזיר יער ובלשון אשכנז איילכ"ן וגם בני אדם אוכלין ולוקין אותם בתא כמו ערמוניס: ה"ג **בזו ובזו אם יש בכולן בזו נטלתו ואכלתו ועוד בזו ועוד בזו וכו'.** והאי דפלגינהו לתרי בני דרישא ומציעתא ותנא בתרוייהו אם יש בכולן משום דבעי איפלוגי במציעתא בין אוכלא למנחת כדמפרש ואזיל: **הניחא לו'.** לרבא פרכינן אלא לעיל קאי דמתרלינן היתה אוכלת דמתני' לרב ושמואל אריש ולרבי אמי אסיפא הניחא לר' אמי דאוקמה להיתה אוכלת דמתניתין אסיפא דהוי כללא ומאי בתחת בתחרונה הכא נמי היתה אוכלת דבריתא קאי נמי אכללא כדתני בה בזו ובזו אם יש בכולן שוה פרוטה מקודשת ותנא פלוגתא גבי נטלתו ואכלתו למימר עד שיהא בתחת מהן מצינו נמי לתרוצי עד שיהא בתחרונה אלא לרב ושמואל דאמרי בתחת אפילו אחדא מקמייתא נמי אמר ואפרטא דהתקדשי התקדשי קאי ואוכלת איצטריכא ליה האי בתחת דבריתא היכי מיתרצי הא דהך בריתא לא תנא שום פרטא דהא בזו ובזו ובזו כללא חשיב לה וכ"ש היכא דקתני ועוד בזו ועוד בזו ועוד בזו וקתני גבי אוכלת עד שיהא בתחת אפילו אחדא מקמייתא דאכלתנהו מיד ומי אקמייתא בחדא שוה פרוטה מקודשת קשיא הא הוה ליה מלוה: ה"ג **הא מני רבי היא דאמר ל"ש זוים וזוים ול"ש זוים וזוים פרטא הוי.** והך סיפא דקתני בזו נטלתו ואכלתו ועוד בזו ועוד בזו תנא אחריינא הוא ולאו היינו תנא דרישא ומציעתא וס"ל כרבי ותנא אוכלת והוא הדין למנחת ואוכלת איצטריכא ליה לאשמועינן דאע"ג דמקרבה הייתה לא מקדשה בפחות מש"פ ולהכי תנא בזו בזו תרי זימני גבי נטלתו ואכלתו ועוד בזו ועוד בזו ותנא אם יש בתחת מכולן שוה פרוטה מקודשת משום דס"ל התקדשי אכל חדא קאי התקדשי בזו התקדשי בזו ועוד בזו התקדשי. והך דרבי בזבחים בפ"ב במתש בשחיטת הזבח בין שחטו ע"מ לאכול בזית למחר בזית בחוץ בין שאמר בזית למחר וכזית בחוץ הוו להו שתי מתשבות ולרבי יהודה דאזיל בתר לשון ראשון הוי פיגול וחייבין עליו כרת: **אינה מקודשת.** אפילו ישנה בעין: **להולאה ניתנה.** הלוה רשאי להוציאה בהולאה ואינו חייב להעמידה בעיסקא שתהא מצויה בכל עת שיתבענו וכיון דלהולאה ניתנה הוא לה כי דידה ולא יהיב לה מידי: **ושוין במכר.** אם מכר לו קרקע שנקנה בכסף [ט] אם אמר ליה מלוה שיש לי עליך יהא לך בשביל המכר ונתרצה לו קנה הלוקח אם ישנה בעין: **במילי אוחרי.** בדבר אחר דהך מלוה לא במלוה שיש לו עליה קאמר אלא שאמר לה התקדשי לי במנה וגמלא מנה חסר דינר ואמר לה הרי הוא עלי מלוה: **כסיפא לה מילתא למיתבעיה.** ולא סמכה דעתה הילכך אינה מקודשת: **כסיפא לה מילתא.** דדבר מועט הוא דינר ממנה: דר"א שלא קבלה מכל המנה אלא דינר לא כסיפא לה מילתא למיתבעיה את המנה: **אפילו לא נשתייר בו.** מקודשת בההיא הגאה דמחיל לה גבה: הרי

לא שנו אלא דאמר לה בזו ובזו ובזו [א]אבל אמר לה באלו אפילו אוכלת נמי מקודשת כי קא אכלה מדנפשה קאכלה תניא כותיה דרבא התקדשי לי באלון ברמון ובאגוז או שאמר לה התקדשי לי באלו אם יש בכולן שוה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת בזו ובזו ובזו אם יש בכולם שוה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת בזו נטלתו ואכלתו בזו נטלתו ואכלתו ועוד בזו ועוד בזו אינה מקודשת עד שיהא באחת מהן שוה פרוטה האי באלון ברמון באגוז היכי דמי אילימא דאמר לה או באלון או ברמון או באגוז אם יש בכולן שוה פרוטה מקודשת והא או קאמר ואלא באלון וברמון ובאגוז היינו בזו ובזו ובזו אלא לאו דאמר לה באלו הא מדקתני סיפא או שאמר לה התקדשי לי באלו מכלל דרישא לאו באלו עסקינן פירושי קא מפרש התקדשי לי באלון ברמון באגוז כיצד כגון דאמר לה התקדשי לי באלו וקתני סיפא בזו נטלתו ואכלתו אם יש באחת מהם שוה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת ואילו רישא לא קא מפליג בין אוכלת למנחת שמע מינה כל היכא דאמר לה באלו כי קא אכלה [ב]מנפשה קא אכלה שמע מינה הניחא למאן דאמר אסיפא קאי ומאי עד שיהא באחת מהן שוה פרוטה עד שיהא באחרונה שוה פרוטה הכי נמי עד שיהא באחרונה שוה פרוטה אלא לרב ושמואל דאמרי תרוייהו אריש קאי ואוכלת איצטריכא ליה הכא כללי קחשיב פרטי לא קא חשיב הא מני רבי היא דאמר [ג]לא שנא כזית כזית ולא שנא כזית וכזית פרטא הוי: אמר רב [ג]המקדש במלוה אינה מקודשת מלוה להוצאה ניתנה נימא כתנאי המקדש במלוה אינה מקודשת ויש אומרים מקודשת מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר מלוה להוצאה ניתנה ומר סבר מלוה לאו להוצאה ניתנה ותסברא אימא סיפא [ד]ושוים במכר שזה קנה אי אמרת מלוה להוצאה ניתנה במאי קני אמר רב נחמן הונא חברין מוקים לה במילי אוחרי [ה]והכא במאי עסקינן כגון שאמר לה התקדשי לי במנה ונמצא מנה חסר דינר מר סבר [ו]כסיפא לה מילתא למיתבעיה ומר סבר לא כסיפא לה מילתא למיתבעיה ואלא הא [ז]דאמר רבי אלעזר התקדשי לי במנה ונתן לה דינר הרי זו מקודשת וישלים לימא כתנאי אמרה לשמעתיה אמרי מנה חסר דינר כסיפא לה מילתא למיתבעיה מנה חסר תשעים ותשע לא כסיפא לה מילתא למיתבעיה מיתיבי [ח]האומר לאשה התקדשי לי בפקדון שיש לי בידך והלכה ומצאתו שנגנב או שאבד אם נשתייר הימנו שוה פרוטה מקודשת ואם לאו אינה מקודשת ובמלוה אף על פי שלא נשתייר הימנו שוה פרוטה מקודשת רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי מאיר מלוה הרי

מהני והכא מהני והיינו דקאמר גמרא אם אינו קדוש נשיאות חטא למה כתוב בלאו הכי נמי ידעינן דיש בו נשיאות חטא מדכתיב מכל חלבו [במדבר יח] דמשמע חלבו אין גידענן לא. תוס' תמורה ה. (וע"ש נגמ' דילפינן מקרא שהמיא תמוז' שם). ב. משום דאהני מעשיו. שטמ"ק בתמורה על תוס' שם (וע' מהרש"ל וחי' רע"ק).

מסורת הש"ס

ח) [בכמ"י: מדנפשה], ט) שבועות לח. זבחים ל:, ג) [לעיל ו: וש"נ], ד) [ע' תוס' ב"מ טו. בד"ה הלי שטרא] [וכמהרש"ל שם], ה) [בכמ"י: הכא, וכל"ל. (רש"ש)], ו) [לקמן ס:], ז) לעיל ה, ח) תוספתא דקידושין רפ"ג [ע"ש דתניא התם כמו דמסיק בעמוד ב' ובמלוה אע"פ שנתחייב בידה ש"פ אינה מקודשת], ט) [בדפו"ר: נקנו, וכ"ה בר"ן], י) [בר"ן: דקבלת], כ) [בדפו"ר ודפו"י: הקנס], ל) [לעיל כו ע"א], מ) [במדבר יח פסוק ל], נ) [ל"ל יאכל וכל חלב תירוש ודגן דמשמע כו'], ס) [בדפו"ר: ללא], ואל"ל דולא], ע) [וע"ע תוס' ב"מ נו. ד"ה נשיאות ותוס' תמורה ה. ד"ה אם אינו], פ) [יתכן דבאחרונה ט"ס וצ"ל בתחת מהן], צ) [נדצ"ל ואם], ק) [ב"מ מד ע"א], ר) [לעיל כו ע"א],

מוסף רש"י

הא מני רבי היא דאמר. במסכת זבחים בפ' שני (ל:). **לא שנא כזית וכזית.** לא שנא שחטו שחטו לזרוק על מנת לאכול מן הזרק למחר כזית בחוץ, ולא שנא שחטו לזרוק למחר וכזית בחוץ, **פרטא הוי.** ב' מתשבות הן ופסול את הראשונה והוי פיגול ושוב אין מתשבה שניה מוציאתו מידי פיגול אלינא דר' יהודה דאמר התם זה הכלל כל שמתשבת הזמן קדמה למתשבת המקום פיגול וחייבין על אכילתו כרת (שבועות לח.). **המקדש במלוה.** דאמר התקדשי לי במלוה שלאומיתך (לעיל ה:). שמחל לה מלוה שחייבת לו (כתובות עד.). **אינה מקודשת מלוה להוצאה ניתנה.** דמשום דמשעה שלוותה ניתנה להולאה וברשותה קיימא והשתא נלו מידי יהיב לה (שם). דקיימה מצדה עפרון גמרינן דיהיב מידי בשעת קידושין ומלוה להולאה ניתנה וכבר הן שלה ומעות אחרים היא חייבת לו (לעיל ה:). **ונתן לה דינר.** מיד מקודשת דקיבלה ליה לשום קידושין ועל מנת שיגיעו תנאו (לעיל ח:).

מוסף תוספות

א. ואמר רבינו שמשון משאנץ דהכי פירושו אם אינו קדוש נשיאות חטא למה כתוב בלאו הכי נמי ידעינן דיש בו נשיאות חטא מדכתיב מכל חלבו [במדבר יח] דמשמע חלבו אין גידענן לא. תוס' תמורה ה. (וע"ש נגמ' דילפינן מקרא שהמיא תמוז' שם). ב. משום דאהני מעשיו. שטמ"ק בתמורה על תוס' שם (וע' מהרש"ל וחי' רע"ק).

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה הא מני וכו' אם יש בכולן כל"ל ותיבת לו נמחק:

לעזי רש"י

אגלנ"ט [גלנ"ט]. בלוט. איילכ"ן [אייכ"ל]. אצטורבל.

תוס' ר"י הזקן

לא שנו. דהיתה אוכלת ראשונה בעינן שיהא ב) באחרונה שוה פרוטה. **באלו.** נגמרו קדושין בבת אחת תכף שאמר באלו וכי שקלה ואכלה דידה אכלה, ואם יש בכולן שוה פרוטה מקודשת. **במלוה.** אע"פ שהיא בעין. **מאי לאו בהא פליגי.** שהלוה אותה ובעוד שהמעות בעין ולא הוציאם אם אמר לה התקדשי במלוה שיש לי אצליך אינה מקודשת דלא מטי הנאה לידה שהרי בידה להוציאם ואינו יכול לחזור בו. **ומר סבר לאו להוצאה ניתנה.** דכל זמן שלא הוציאה הלוה, יכול מלוה לחזור בו, ג) אם קדש בו האשה ודאי מטיא לה הנאה שעתה יכולה להוציאו בתורת שלה. ור"ש פירש להוצאה ניתנה שהלוה רשאי להוציאה בהוצאה ואינו חייב להעמידה בעסק שתהא מצויה תמיד. ומסתברא דבכה"ג איירי פלוגתייהו. **במכר.** שקנה קרקע בכסף מלוה שהוא חייב לו או מטלטלין לקבולי מי שפרע, ד) ואפילו המלוה בעין. אשתכח השתא דקי"ל מלוה להוצאה ניתנה שאם קנה קרקע במלוה לא קנה כלל ובמטלטלין אינו מקבל עליו מי שפרע. והר"ם ז"ל כתב בקנין פ"ז [ה"ד] דקנה קרקע במלוה הוי קנין גמור ומטלטלין לקבולי עלייהו מי שפרע. ודעתו דהא א"ר יוחנן דבר תורה מעות קונות ל"ש מעות בעין ול"ש מעות הלואה, והיינו דאקשי ליה בפ' הזהב [ב"מ מח, א] מייחד כלי להלואתו דלאחר שהלוה אותו משמע. והאי שיטה דהכא דלא כר' יוחנן היא וליתא, ואפשר דאליבא דרשב"ל היא דאמר משיכה מפורשת מן התורה ולא מעות, ולדידיה קרקע שנקנה בכסף וחזינן לה משדות בכסף יקנו, ה) דוקא במעות שהן בעין. **במילי אוחרי.** בדבר אחר. **ומר סבר לא כסיפא ליה מלוה** וכו']. ומסתברא דהלכה כר"א דאפילו מנה חסר דינר מקודשת דלא כסיפא מילתא למתבעא. וכן נראה דעת הרי"ף והר"ם שלא הביאו זה. **אינה מקודשת.** אפילו קבלה עליה אחריות דמלוה היא.

עין משפט נר מצוה

עד א מיי' פ"ה מהל' אישות הל' כח סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' לח סעי' ו:

עה ב מיי' שם הל"ג והלכה מז סמג שם טוש"ע אה"ע סי' כח סעי' ז:

עו ג מיי' שם הל"ח טוש"ע שם סעי' ו: